

Asia: VN/25102/2023

## **Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi**

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

**Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.**

Ei

**Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)**

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

**Luku 2 Organisaatio (4 §)**

**Kommenttinne tästä pykälästä**

-

**Luku 3 Johtaminen (5-8 §)**

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

## Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

### **Kommenttinne näistä pykälistä**

-

## Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

### **Kommenttinne näistä pykälistä**

-

## Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

### **Kommenttinne näistä pykälistä**

-

## Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

### **Kommenttinne näistä pykälistä**

-

## Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

### **Kommenttinne näistä pykälistä**

-

## Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

### **Kommenttinne tästä luvusta**

-

## Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

### **Kommenttinne tästä luvusta**

-

## Luku 3 Tavoitteet

### **Kommenttinne tästä luvusta**

-

## Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

### **Kommenttinne tästä luvusta**

-

## Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

### Kommenttinne tästä luvusta

-

## Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

### Kommenttinne tästä luvusta

-

## Luku 9 Voimaantulo

### Kommenttinne tästä luvusta

-

## Luku 11 Suhde muihin esityksiin

### Kommenttinne tästä luvusta

-

## Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

### Kommenttinne tästä luvusta

-

## Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

### Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

**Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.**

Ei

**Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)**

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

**Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)**

**Kommenttinne tästä pykälästä**

-

**Luku 3 Kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)**

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

**Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittäminen- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)**

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

**Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)**

**Kommenttinne näistä pykälistä**

-

**Luku 1 Asian tausta ja valmistelu**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**Luku 2 Nykytila ja sen arviointi**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**Luku 3 Tavoitteet**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

## Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

### **Kommenttinne tästä luvusta**

-

## Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

### **Kommenttinne tästä luvusta**

-

## Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

### **Kommenttinne tästä luvusta**

-

## Luku 9 Voimaantulo

### **Kommenttinne tästä luvusta**

-

## Luku 11 Suhde muihin esityksiin

### **Kommenttinne tästä luvusta**

-

## Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

### **Kommenttinne tästä luvusta**

-

## 1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

### **Kommenttinne tästä pykälästä**

-

## 2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

### **Kommenttinne tästä pykälästä**

-

## 3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

### **Kommenttinne näistä pykäläistä**

-

## Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

### Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

**Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.**

Ei

### Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

#### Kommenttinne näistä pykälistä

-

### Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

#### Kommenttinne tästä pykälästä

-

### Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

#### Kommenttinne näistä pykälistä

-

### Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

#### Kommenttinne näistä pykälistä

-

### Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

#### Kommenttinne tästä luvusta

-

### Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**Luku 3 Tavoitteet**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**Luku 9 Voimaantulo**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**Luku 11 Suhde muihin esityksiin**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys**

**Kommenttinne tästä luvusta**

-

**B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT**

**Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.**

Kyllä (vastauskenttä aukeaa, jos tämä vaihtoehto valitaan)

**Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.**

Ehdotus koostuu hyvin laajasta kokonaisuudesta, joka jakautuu kolmen uuden organisaation perustamiseen sekä purettavien organisaatioiden tehtävien siirtoon muille viranomaisille tai muilta viranomaisilta uusille organisaatioille. Suomen Eläinlääkäriliiton lausunto kohdistuu ensisijaisesti aluehallintovirastoissa toimivien läänineläinlääkärien ja heidän toimintakokonaisuuteensa liittyvien henkilöstön, resurssien ja tehtävien siirtoon osaksi Ruokavirastoa.

Ehdotuksen perusteluissa on pääasiallisesti kuvattu kattavasti muutokseen liittyviä seikkoja, mutta Eläinlääkäriliitto toivoo tarkennuksia muutamaan kohtaan perusteluissa ja tulevaisuuden tilanteen kuvauksessa. Eläinlääkäriliitto haluaa korostaa, että siirtyvien tehtävien joukossa on eläinten ja ihmisten terveyden kannalta erittäin tärkeitä tehtäviä, kuten eläintautivalmius ja laajojen elintarvikeperäisten epidemioiden hallinta. Eläintautivalmius tarkoittaa muun muassa virka-aikana ja sen ulkopuolella järjestettyä läänineläinlääkäripäivystystä, jonka järjestäminen tulee turvata myös muutosvaiheessa.

Esitettävän muutoksen tavoite on tiivistää ympäristöterveydenhuollon tehtävien hallinnon rakennetta. Nykyisen kolmiportaisen rakenteen tilalle tulisi kaksiportainen, joka jakautuisi Ruokaviraston valtakunnalliseen ja ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköiden muodostamaan paikalliseen tasoon. Siirron tavoitteena on yhtenäistää valvontaa, joustavoittaa resurssien käyttöä ja vähentää päällekkäisyyksiä tehtävien hoidossa. Valvonnan yhtenäisyys vain organisaatioita vähentämällä ei kuitenkaan välttämättä toteudu ilman selkeää suunnitelmaa yhteisten toimintamallien läpikäynnistä ja tarvittaessa niiden muuttamisesta. Tavoite parantaa kansalaisten ja toimijoiden yhdenvertaisuutta yhteisillä toimintatavoilla on kannatettava.

Ehdotetussa tehtävien siirrossa Ruokavirastoon siirtyy ensisijaisesti toteuttamista ja operatiivista työtä sekä poistuu ohjaukseen liittyvää päällekkäisyyttä. Suomen Eläinlääkäriliitto on esityksen kanssa samaa mieltä siitä, että muutoksesta aiheutuu vain hieman vähentyvää työtä. Tällaisia ovat esimerkiksi päällekkäisyys valtakunnallisen ja alueellisten valvontasuunnitelmien välillä sekä eläinlääkärin ammattitoimintaa koskevien kantelujen käsittelyssä.

Suomen Eläinlääkäriliitto toivoo, että perusteluissa tarkennettaisiin, mitä resurssien käytön joustavoittamisella Ruokavirastossa tarkoitetaan. Aluehallintovirastoissa toimivat läänineläinlääkärit toimivat Euroopan unionin valvonta-asetuksen (2017/625) mukaisissa virkaeläinlääkärin tehtävissä (3. artikla kohta 32). Tulevaisuuden rekrytointien yhteydessä on tärkeää varmistaa, että vaikka Ruokavirasto tullee vaihtamaan läänineläinlääkärimikkeen joksikin muuksi, tulee myös jatkossa tehtäviä suorittavien virkamiesten täyttää virkaeläinlääkärin vaatimukset. Suomen Eläinlääkäriliitto näkee tarpeellisena, että aiemmin läänineläinlääkärillä ollut julkista valtaa käyttävän tahon nimike sisältäisi selkeästi tiedon eläinlääkäriydestä. Tämä selkeyttäisi myös toimintaa suhteessa paikallisiin kunnan- tai kaupungineläinlääkäreihin.

Aluehallintovirastot ovat toimineet ympäristöterveydenhuollon saralla laajassa yhteistyössä paikallisten viranomaisten kanssa. Tämä yhteys paikallisiin ympäristöterveydenhuollon

valvontayksiköihin on tärkeää turvata myös jatkossa. Siirtyminen osaksi Ruokavirastoa on tehtävä mahdollista ennen läänineläinlääkäreiden toimipisteiden jääminen nykyisille paikkakunnille. Suomen Eläinlääkäriliitto on huolissaan siitä, miten ammattitaitoinen henkilöstö saadaan siirtymään uuteen organisaatioon. Läänineläinlääkärien tehtäväkuvat aluehallintovirastoissa ovat olleet melko laajoja, ja monet ovat kokeneet sen lisäävän työn mielekkyyttä ja kiinnostavuutta. Keskusvirastossa asiantuntijatehtävät ovat yleensä kapea-alaisia. Vaikka alueellinen läsnäolo jatkuukin, voi virkamiesten tavoitettavuus heikentyä, jos yksittäisten virkamiesten tehtäväkentän laajuutta ja toimivaltaa supistetaan. Muutoshankkeessa on tärkeää varmistaa henkilöstön äänen kuuluminen, jotta varmistetaan tavoitteena oleva asiantuntijuuden paraneminen ja erikoistumisen tehostuminen. Tehtävien kannalta henkilöstön siirtymisen turvaaminen on keskeistä.

Eläinlääkäriliitto pitää selkeinä kohtia määrärahan siirroista, joita on selvityksessä kuvattu vastaavien toimintamenojen siirroksi organisaatiosta toiseen. On tärkeää varmistaa, että aluehallintomuutoksessa tehtävät ja resurssit siirtyvät suoraan aluehallintovirastoilta Ruokavirastolle ja nämä turvataan myös jatkossa. Ratkaisupakko mm. eläintautiasioissa on ollut peruste läänineläinlääkärien palkkauksen nykyiselle vaativuustasolle esimerkiksi verrattuna ylitarkastajiin.

Haluamme nostaa esille toiminnalliset ja taloudelliset riskit liittyen käytössä olevien tietojärjestelmien hallintaan ja siirron jälkeiseen käytettävyyteen. Aikaisempien vastaavien organisaatiomuutosten kohdalla nämä ovat osoittautuneet ongelmallisiksi, minkä takia tähän tulisi kiinnittää erityistä huolta muutoksessa. Läänineläinlääkärien työhön liittyy paljon asiakirjoja, joiden käytettävyys tulevaisuudessa on tärkeää viranomaisten ja toimijoiden oikeusturvan kannalta. Erityisesti henkilöstön vaihtuessa on tärkeää varmistaa pääsy myös aikaisempiin tietojärjestelmiin.

Suomen Eläinlääkäriliitto on mielissään, että esityksessä huomioidaan varsinaisia ympäristöterveydenhuollon tehtäviä tekevien henkilöiden lisäksi myös siirtyvien oikeudellisten ja hallinnollisten tehtävien resursointi. Eläinlääkäriliitto pitää tätä merkinä kokonaisvaltaisesta valmistelusta.

## **C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE**

**Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.**

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

**Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1**

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

Lakimuutos aluehallintoviraston tehtävien siirrosta Ruokavirastolle on tekninen, jossa aluehallintoviraston tilalle määritetään Ruokavirasto sekä aikaisempien rinnakkaisten toimivaltojen yhdistäminen vain Ruokavirastolle. Tältä kannalta katsottuna Suomen Eläinlääkäriliitto näkee muutosten kattavan lainsäädäntöpohjan.

Tehtävien siirtyessä Ruokaviraston vastuulle Ruokaviraston työjärjestys määrittelee lopulta tahon tai virkamiehen, jolle tehtävä kuuluu. Muiden viranomaisten informointi tästä on ensiarvoisen tärkeää erityisesti liittyen eläintautivalmiuteen.

## Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

**Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)**

-

## D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

**Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)**

Suomen Eläinlääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Eläinlääkäriliitto pitää ehdotusta pääsääntöisesti kannatettavana. Olemme lausunrossamme nostaneet esille haasteita, joita valmistelutyössä tulee ratkaista, jotta muutos on onnistunut. Erityisen tärkeää on varmistaa organisaatioiden yhtenäisyys ja paikallinen tuki sekä viranomaisille että toimijoille. Muutoksessa siirtyvät resurssit, sekä henkilöstön että talouden, tulee turvata muutoksen yli. Määrärahojen kohdentaminen aluehallintovirastoista siirtyvään toimintaan tulee turvata myös jatkossa. Muutos tulee toteuttaa yhteistyössä henkilöstön kanssa, jotta vuosien aikana kertyneet hyvät toimintatavat eivät jää muutoksen jalkoihin. Suomen Eläinlääkäriliitto näkee muutoksen suurena haasteena paikallisen yhteistyön jatkumiselle kunnaneläinlääkärien kanssa sekä osaavan ja kokeneen henkilöstön pitämiselle organisaatiomuutoksen yli.

Turku Mikko  
Suomen Eläinlääkäriliitto